

Bijeenkomsten Omgevingsvisie Smallingerland

27 mei: Brede School De Drait

#ditissmallingerland

Proces omgevingsvisie

Naar verwachting treedt de nieuwe omgevingswet in 2021 in werking. Eén van de doelen van de omgevingswet is om de huidige wetgeving te vereenvoudigen. De huidige wetgeving is vaak complex en soms zelfs tegengesteld. Gemeenten en provincies stellen in het kader van de omgevingswet een omgevingsvisie op. Zo ook de gemeente Smallingerland.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een brede visie die over veel verschillende beleidsterreinen gaat, zoals wonen, mobiliteit en landschap. De integrale insteek van de omgevingsvisie betekent dat er één visie is, met één einddoel die wordt vertaald naar concrete regels in verschillende beleidsplannen. De omgevingsvisie komt samen met inwoners (en bedrijven) tot stand en is gericht op de toekomst. Daar staat geen vaste termijn voor, maar werkenderwijs wordt gesproken over 20 à 30 jaar.

Samen met inwoners

Voor de gemeente Smallingerland is de verplichting om inwoners te betrekken niet de enige motivatie om dat te doen. De gemeente vindt het ook vooral erg belangrijk om inwoners te betrekken bij het maken van visies en plannen: "Het is ondenkbaar om dat in deze tijd niet meer te doen. Inwoners zijn per slot van rekening expert over hun eigen woonomgeving." Daarom kiest gemeente Smallingerland bewust voor co-creatie. Dat betekent dat de gemeente samen met haar inwoners (en bedrijven) op zoek gaat naar inbreng voor de omgevingsvisie.

De planning

In gemeente Smallingerland bevindt het proces om tot een omgevingsvisie te komen zich in de verkenningsfase. In deze fase spelen verschillende vragen een rol: Wat vinden we echt belangrijk? Wat speelt er? Wat komt er aan ontwikkelingen op ons af? Welke keuzes moeten we maken? De ambitie voor de verkenningsfase is dat er scenario's ontstaan om uit te kiezen. Je kunt het ook een afwegingskader noemen: als gezondheid een belangrijk thema blijkt, hoe verhoudt dat zich dan tot de andere thema's?

De zes sessies die in mei en juni van 2019 plaatsvinden zijn onderdeel van die verkenningsfase. Inwoners denken mee over welke thema's belangrijk zijn voor de omgevingsvisie van gemeente Smallingerland, waarom de thema's belangrijk zijn en waar zij zich zorgen over maken. Alle inbreng van inwoners telt mee en dat betekent dat men tijdens de bijeenkomsten als gelijkwaardigen aan tafel zit. Alle informatie is van dezelfde orde. Daarnaast wil de gemeente de input transparant behandelen: het is voor iedereen duidelijk wat de input is en wat er met de input gaat gebeuren. Dat doet de gemeente door terug te koppelen en inzichtelijk te maken wat zij met de input doet of gaat doen.

Niet alleen de input van inwoners is belangrijk voor de omgevingsvisie: de gemeente verzamelt ook andere informatie. Bijvoorbeeld over wat er tot nu toe al is gedaan en wat de ervaringen zijn met andere trajecten, sessies of projecten. Deze informatie wordt naast de input van de inwoners gelegd.

De verkenningsfase wordt in de zomer afgerond, waarna er wordt gestart met het koersdocument. De gemeente zal een afweging maken voor de visie. Het besluit over de omgevingsvisie ligt uiteindelijk bij de gemeenteraad. In 2020 wordt de omgevingsvisie vastgesteld. De visie heeft geen eindtermijn, maar er worden evaluatiemomenten ingepland.

Start van de avond

Op 27 mei kwam een groep inwoners van gemeente Smallingerland af op de bijeenkomst in Brede School De Drait. Na de opening door Jaap Jepma werd de omgevingsvisie toegelicht door de gemeente (zie kader). Hierbij werd teruggeblikt naar de startbijeenkomst in de Lawei in het najaar van 2018. De input uit die bijeenkomst was erg divers en vraagt om een extra slag: "Waar willen we het echt over hebben met zijn allen en waar willen we naar toe werken?"

Voordat de deelnemers aan de slag gingen met de omgevingsvisie, lichtten enkele deelnemers toe wat er in hun omgeving speelt. In het algemeen is het prima wonen in de Drait e.o. Een aantal deelnemers woont er dan ook al tientallen jaren. Mobiliteit is een thema wat speelt: er zijn veel auto's, weinig ruimte en er wordt hard gereden. Ook niet alle verkeerssituaties zijn altijd even duidelijk. Vooral bij de school is het vaak erg druk. Daarnaast is er veel jeugd in de wijk. Deze jeugd maakt geen gebruik van de aangewezen en voor hen ingerichte plaatsen, maar hangt overal in de wijk rond. Dat kan anders, want het geeft overlast. Ten derde zijn sommige taken in de wijk niet helemaal duidelijk. Wat doet het wijkteam bijvoorbeeld? Een voorbeeld is het rondslingerende afval. Wie ruimt dat op? Is het iets om dat met de wijk zelf op te pakken of is het wijkteam daarvoor bedoeld? Ook als het gaat om vrijwilligers, is er soms een mismatch met de gemeente. Bijvoorbeeld wat betreft verwachtingen van elkaar. Er zou meer samengewerkt kunnen worden. De energietransitie is ook in De Drait e.o. relevant. Deelnemers vragen zich af hoe dit het beste kan worden geregeld. Mensen die het kunnen betalen, gaan wel tot actie over. Zij profiteren dan ook van de voordelen die de maatregelen opleveren. Mensen die zelf niet kunnen investeren kunnen nu niks. Kan de gemeente daar een rol in spelen? Eventueel in samenwerking met de woningcorporaties?

De oogst van de avond: Top 5

De deelnemers aan de bijeenkomst stellen een Top 5 samen van de volgens hen belangrijkste thema's voor de omgevingsvisie. Daarbij kunnen ze kiezen uit elf thema's: Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen, Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen, Gezonde en veilige leefomgeving, Landschap, Wonen in dorpen en wijken, Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis, Biodiversiteit en klimaat, Voedsel en landbouw, Sociaal/mienschap/welzijn, Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen) en 'zelf invullen'. Bij elk thema geven deelnemers aan waarom het belangrijk is en wat hun zorgen zijn. Er is ook ruimte voor algemene zorgen of opmerkingen.

De deelnemers zijn in twee groepen uiteen gegaan om verder te praten over de omgevingsvisie en de thema's die daarin volgens hen belangrijk zijn. Kijkend naar de verschillende thema's, laten deelnemers vallen dat het best lastig is om een keuze te maken. Veel thema's hangen met elkaar samen en kun je lastig los van elkaar zien. Dat gevoel is goed terug te zien in de Top 5's van beide tafels.

Tafel 1

De eerste tafel eindigt met 10 thema's die belangrijk zijn voor de omgevingsvisie. De thema's zijn paarsgewijs geplaatst en vormen als het ware een gerangschikt kader. Alle thema's hangen met elkaar samen en werken op elkaar in. Het kader werkt als volgt: voor elk volgend thema geldt dat de thema's daarboven het kader vormen. Ontwikkelingen binnen de thema's, moeten dus worden getoetst aan de thema's daarboven.

OMGEVINGSVISIE

- Smallingerland -

Gezonde en veilige leefomgeving (Veiligheid, erfgoed & natuur, veilig & schoon, mobiliteit, groen, leefbaarheid & geluid)	Sociaal / mienskip / welzijn (Vereniging, verenigbaarheid, geluk, samenleving, veiligheid)	Hoe belangrijk? Hoe zorgen?
Biodiversiteit en klimaat (Plantenrijk, droogte, wateroverlast, minder afvalstoffen)	Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis (Duurzaamheid, leefbaarheid, kennis)	Hoe belangrijk? Hoe zorgen?
Landschap (Landschap voor andere doeleinden / kwaliteits, behoud/verbetering)	Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen (Van de deur tot de deur, tussen dorpen, in Drachten)	Hoe belangrijk? Hoe zorgen?
Banen / werkgelegenheid / bedrijven(terreinen) (In de regio, wijk, kern of elders in regio)	Voedsel en landbouw (Productiviteit, duurzaamheid / lokale)	Hoe belangrijk? Hoe zorgen?
Wonen in dorpen en wijken (Nieuwe woningen, kwaliteit bestaande woningen, (jongeren, profielen, mobiliteit, ouderen)	Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen (Jouwlevens, scholen, kerken, sport, cultureel, recreatie / voorzieningen, evenementen)	Hoe belangrijk? Hoe zorgen?
Andere zorgen of opmerkingen? 		

Mensen kun
 Samen met
 gelijke namen
 En respect

Blanco / zelf invullen
 Afgehandeling

Het resultaat van de avond: de top 5 van tafel 1.

1. Gezonde en veilige leefomgeving i.c.m. Sociaal/mienschap/welzijn

Op de eerste plaats staat de combinatie van deze twee thema's. Samen vormen deze thema's dé basis voor de omgevingsvisie. Het is belangrijk om met elkaar, in een samenleving waarin iedereen zich met elkaar verbonden voelt, een gezonde en veilige omgeving na te streven. De wens voor de toekomst is dat mensen samenleven met gelijkwaardige normen en wederzijds respect.

- > Juist in de kwetsbare wijken spelen de thema's Gezonde en veilige leefomgeving en Sociaal/mienschap/welzijn een rol. Hierin is nog winst te behalen. Hoe doen we dat?
- > Er zijn wijken in Drachten waar het samenleven wat moeizamer gaat en het voor sommige inwoners lastig is om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan. Daarbij maakt het niet uit of het om nieuwkomers gaat of om mensen die al langer in de omgeving wonen. Dat vraagt om actie vanuit de samenleving én de gemeente.
- > Hoe belangrijk het streven naar gelijkwaardige normen en wederzijds respect ook is, in bepaalde situaties, zoals geluidsoverlast, is handhaving nodig. Dat gebeurt op dit moment niet altijd naar tevredenheid. Wat meer controle en verplichtingen kunnen helpen om vrediger samen te leven en structuur aan te brengen.

2. Biodiversiteit en klimaat i.c.m. Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis

Om een gezonde en kwalitatieve leefomgeving te realiseren is aandacht voor het klimaat, biodiversiteit en de energietransitie nodig.

3. Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen i.c.m. Landschap

Volgens de deelnemers is het belangrijk om zorgvuldig met het landschap om te gaan. Een goed en gezond landschap is een randvoorwaarde voor de biodiversiteit en het klimaat én een gezonde leefomgeving. Kijkend naar het landschap, zien de deelnemers ook dat het ontsluiten van dat landschap en de kernen, dorpen en wijken belangrijk is. Iedereen moet toegang hebben tot goede verbindingen om van A naar B te komen.

4. Voedsel en landbouw i.c.m. Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen)

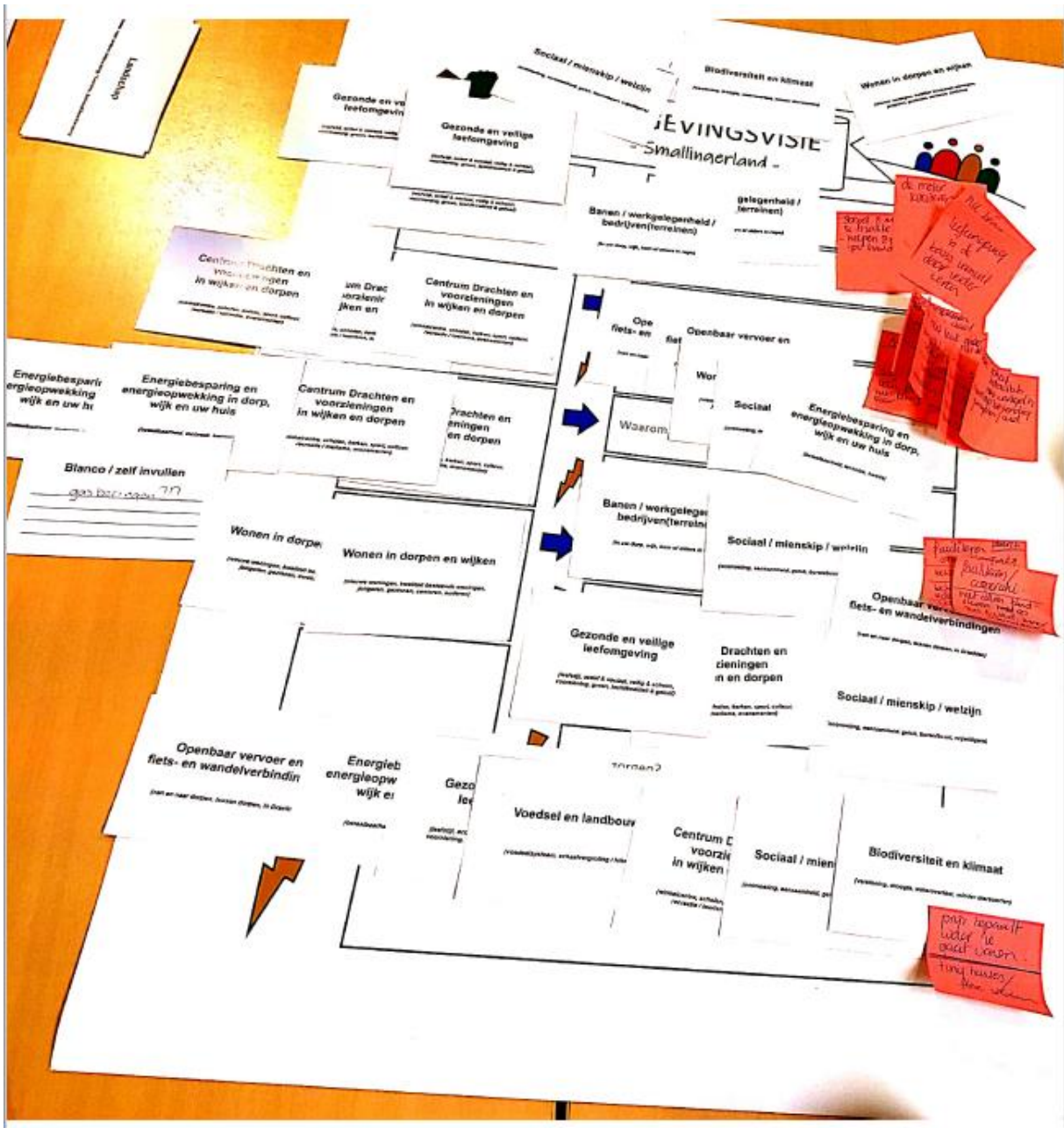
Voor een fijne samenleving, is perspectief nodig:

“Anders blijft niemand hier wonen.”

Daarom is het belangrijk om voldoende ruimte te geven aan ontwikkelingen op het gebied van voedsel, landbouw, werkgelegenheid, binnen de kaders van de eerder genoemde thema's.

5. Wonen en voorzieningen

Voor een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen prettig samenleven, zijn voldoende geschikte woningen en een passend aanbod van voorzieningen nodig.

Het resultaat van de avond: de Top 5 van tafel 2.

Tafel 2

De tweede tafel heeft een Top 5 gemaakt op basis van individuele Top 5's.

1^e plaats

De thema's Gezonde en veilige leefomgeving en Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen) stonden beide tweemaal bovenaan.

Deelnemers vroegen zich af welke van deze twee thema's op de eerste plaats zou moeten komen. De leefomgeving is de basis van alles. Vanuit daar kun je verder kijken en bouwen aan de toekomst. Aan de andere kant kun je werkgelegenheid zien als de motor van de samenleving:

*"Werkgelegenheid levert geld op
en zonder geld is er niks".*

Zonder geld kun je geen ontwikkelingen teweeg brengen of voor een gezonde en veilige leefomgeving zorgen.

Andere thema's die op de eerste plaats vonden gezet (allemaal één keer) zijn Sociaal/mienskip/welzijn, Biodiversiteit en klimaat en Wonen in dorpen en wijken.

- > Wat betreft de Gezonde en veilige leefomgeving vragen mensen zich af of er in de toekomst wel voldoende zorg is, vooral in de dorpen.
- > Over het thema Sociaal/mienskip/welzijn wordt ingebracht dat men in een prettige samenleving soepel met elkaar omgaat en dat er niet té strakke regels zijn, zoals nu wel eens wordt ervaren. Een betere benadering zou zijn om elkaar te helpen en mee te denken met elkaar. Te strakke regels ontnemen de mogelijkheid om dat te doen.

2de plaats

Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen wordt het vaakst op de tweede plaats genoemd. Voorzieningen zijn een basisbehoefte. De gemeente heeft de afgelopen jaren al veel aandacht voor voorzieningen in wijken en dorpen gehad en daar is men ook best trots op. De scholen, sportgelegenheden en culturele voorzieningen zijn goed op orde. Voor de toekomst is het wel een uitdaging om dat op peil te houden. Over de voorzieningen in de dorpen opperen deelnemers dat daar minder behoefte is aan voorzieningen: "Daar kies je toch voor als je in een dorp gaat wonen?" Een school en een basis-supermarkt zijn voldoende. Die gelden dan ook als plek om elkaar te ontmoeten. Het thema Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen wordt twee keer genoemd. In gemeente Smallingerland is het openbaar vervoer niet goed geregeld. Het is duur en er zijn niet voldoende faciliteiten. Op dit moment is de A7 erg druk met verkeer. Voor ouderen én jongeren is een goed openbaar vervoernetwerk wenselijk. Het kan ook het wonen en werken in Drachten aantrekkelijker maken. Richting de toekomst zou een fietssnelweg (voor elektrische fietsen) wat kunnen zijn. Ook kun je andere interessante alternatieven bedenken. Zo zitten veel mensen alleen in de auto. Is er geen creatieve manier om daar winst uit te halen?

Verder op de tweede plaats: Wonen in dorpen en wijken, Sociaal/mienskip/welzijn en Energiebesparing en opwekking in dorp, wijk en uw huis.

3^e plaats

Ook op de derde plaats wordt het thema Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen genoemd. Daarnaast geven deelnemers aan de Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis een belangrijk thema te vinden. Dat is een uitdaging voor de toekomst. Hoe wordt de opgave gerealiseerd? Daarin is een belangrijke rol weggelegd voor de gemeente, maar inwoners kunnen ook (waar dat kan) zelf hun verantwoordelijkheid nemen. De gemeente moet vooral zorgen voor juiste informatie, bewustwording (voorlichting) en dat de juiste dingen met elkaar worden opgepakt en goed worden ondersteund. Denk aan coöperaties. De betaalbaarheid van maatregelen (voor iedereen) is een belangrijk aspect. Kijk ook naar alternatieven voor zon en wind.

Verder genoemd: Banen/werkgelegenheid/bedrijven(terreinen), Sociaal/mienskip/welzijn en Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen.

4^e plaats

Wonen in dorpen en wijken wordt het meest op de vierde plaats gezet. Een goede betaalbare woning op de juiste plek. Dat is belangrijk. Nu past de woningvoorraad niet altijd bij de vraag en woningen zijn niet altijd betaalbaar (genoeg). De levensloopbestendigheid van woningen wordt ook genoemd. Vooral jongeren hebben het lastig in de woningmarkt: “De gemeente kan daar wat aan doen”. Tiny houses en flexibele woningen worden genoemd. Andere thema’s: Gezonde en veilige leefomgeving, Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen en Sociaal/mienskip/welzijn.

5^e plaats

De vijfde plaats is een verzameling van thema’s: Openbaar vervoer en fiets- en wandelverbindingen, Energiebesparing en energieopwekking in dorp, wijk en uw huis, Gezonde en veilige leefomgeving, Voedsel en landbouw, Centrum Drachten en voorzieningen in wijken en dorpen, Sociaal/mienskip/welzijn, Biodiversiteit en klimaat.

===